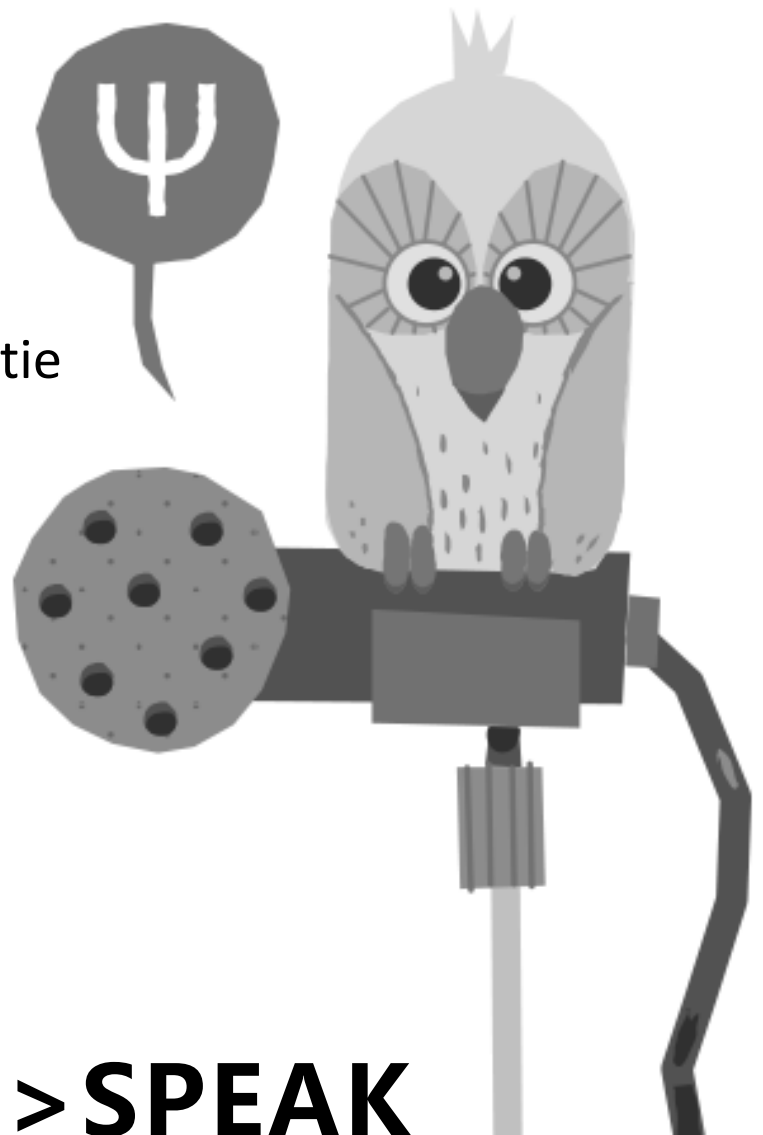

Een waaier aan
onderzoeksdomeinen

gebracht door
uitblinkers in communicatie

PRESS > SPEAK

WEDSTRIJD WETENSCHAPSCOMMUNICATIE

8ste editie

donderdag 14 februari 2019

PROGRAMMA

14.00 u

Inleiding en voorstelling van de jury door moderator KOEN WAUTERS

- φ LIESBET COCKX, onderzoeksmanager Exacte en Toegepaste Wetenschappen, Grants Office, Universiteit Antwerpen
- φ KATLEEN BRACKE, VRT en Universiteit van Vlaanderen
- φ JAN DRIES, hoofd departement Communicatie Universiteit Antwerpen, juryvoorzitter
- φ JANINE MEIJER, freelance journaliste voor GvA, Apache en De Standaard

Verwelkoming door NIELS VAN PUTTE

Ecosysteembeheer (Ecobe), Departement Biologie, Faculteit Wetenschappen

Gedeelde tweede plaats op PRESS>SPEAK 2018

14.20 u

Purperbacteriën in je hotdog?

JANNE SPANOGHE

Duurzame Energie- en Lucht- en Watertechnologie (DuEL), Departement Bio-ingenieurswetenschappen, Faculteit Wetenschappen & VITO

www.uantwerpen.be/en/research-groups/sustainable-energy-air-water-tech/

Selectief recupereren van waardevolle metalen uit smartphones

NICK GYS

Laboratorium adsorptie en katalyse (LADCA), Departement Chemie, Faculteit Wetenschappen en VITO

www.uantwerpen.be/en/research-groups/ladca/

Een plasje om bescherming tegen baarmoederhalskanker op te volgen

JADE PATTYN

Centrum voor de Evaluatie van Vaccinaties (CEV), Vaccin- en Infectieziekten Instituut (VAXINFECTIO), Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen

www.uantwerpen.be/cev/

Wees ingelicht over strooilicht!

SARAH HERSHKO

Translationele Neurowetenschappen (TNW), Departement Oftalmologie, visuele optica en visuele revalidatie, Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen

www.uantwerpen.be/translational-neurosciences/

Een vliegende start: hoe meeuwen de zorg voor hun kuikens verdelen

MARWA KAVELAARS

Gedragsecologie & Ecofysiologie, Departement Biologie, Faculteit Wetenschappen

www.uantwerpen.be/en/research-groups/behavioural-ecology-ecophysiology/

φ PAUZE

15.50 u

Stroom sust suizen!

LAURE JACQUEMIN

Translationele Neurowetenschappen (TNW), Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen

www.uantwerpen.be/en/research-groups/translational-neurosciences/

Bloed als boodschapper in de strijd tegen kanker

LAURE SORBER

Centrum voor Oncologisch Onderzoek (CORE), Faculteit Geneeskunde en
Gezondheidswetenschappen

www.uantwerpen.be/core/

Nanobuisjes van koolstof: het hindernissenparcours naar betere elektronica

CHARLOTTE VETS

Plasma, Laser Ablatie en Oppervlakte-modellering (PLASMANT), Departement
Chemie, Faculteit Wetenschappen

www.uantwerpen.be/plasmant/

De rioolwaterzuivering van de toekomst

MICHIEL VAN TENDELOO

Duurzame Energie- en Lucht- en Watertechnologie (DuEL), Departement Bio-
ingenieurswetenschappen, Faculteit Wetenschappen

www.uantwerpen.be/en/research-groups/sustainable-energy-air-water-tech/

16.50u

Beraadslaging door de jury

MICHEL CALUWÉ deelt zijn ervaringen met wetenschapscommunicatie, pers en
media

Bio-Chemical Green Engineering & Materials (BioGEM), Chemie en Biochemie,
Faculteit Toegepaste Ingenieurswetenschappen

Finalist van de PhD-Cup 2018

17.10u

Receptie

Aankondiging winnaars van de presentatiewedstrijd

Prijsuitreiking door prof. dr. FILIP LARDON, Vicerector Dienstverlening

WETENSCHAPSCOMMUNICATIE: NIET AARZELEN, GEWOON DOEN!

Drempelvrees? Geen tijd? Geven je onderzoeksresultaten nog niet genoeg uitsluitsel? Benauwd voor reacties van collega's? Waarom populariseren en daarmee een verlies aan nuance, volledigheid en correctheid accepteren (dat is toch niets voor een échte wetenschapper)? Het zijn bekende en hardnekkige bezwaren voor elke onderzoeker die wil communiceren naar een breed publiek.

Wetenschapscommunicatie vraagt bovendien tijd en moeite, geduld en energie. Waarom bijvoorbeeld beeldspraak verzinnen zodat mensen zonder voorkennis het verhaal ook begrijpen? Wetenschappelijk correcte termen zeggen toch exact wat er bedoeld wordt. En waarom moet het ook altijd een verhaaltje zijn, opgebouwd in kleine stappen? Kunnen mensen niet gewoon (wetenschappelijk onderzochte, onderbouwde en gecheckte) feiten accepteren?

Dat kunnen ze wel, maar nee, zo werkt het niet. Mensen hebben nood aan duiding en zoeken aanknopingspunten met hun voorkennis. Als die voorkennis (erg) beperkt is, is dat aanknopen soms moeilijk en dan haken mensen af. Daardoor missen ze mogelijk kennis of inzichten om gefundeerde ideeën te vormen of beslissingen te nemen. Wetenschappelijke geletterdheid dus, in de brede samenleving: het is een opdracht voor alle wetenschappers om daar aan mee te werken, op een manier die wetenschap toegankelijk maakt voor niet-wetenschappers.

Maar zitten mensen wel te wachten op de toelichting van een wetenschapper? Jazeker, dat bleek nog uit de Vlaamse wetenschapsbarometer van 2018. Die toonde aan dat de Vlaamse bevolking niet alleen interesse heeft in wetenschap (65% noemde zichzelf geïnteresseerd) maar ook het belang van wetenschap en onderzoek duidelijk erkent (9 op 10 vindt het belangrijk). Tegelijk vindt 63% wetenschappers betrouwbaar. Kortom, het publiek is er en popelt om antwoorden van jou te krijgen.

Want vragen zijn er legio. Dat werd nog geïllustreerd door de Wetenschapsagenda die in 2018 meer dan 10.000 (!) vragen voor de wetenschap losweekte bij de Vlaamse bevolking.

Hoe begin je daar dan aan, aan al die vragen van al die mensen? Kies maar, er dienen zich het jaar rond diverse mogelijkheden aan. Spring bijvoorbeeld eens binnen op de Dag van de Wetenschap of de Kinderuniversiteit. Daar zie je hoe collega's hun onderzoek overbrengen aan en laten beleven door kinderen. Of woon een van onze lezingen bij en observeer wat er nodig is om een breed publiek te boeien. Je kunt ook starten met een vorming, bijvoorbeeld voor een presentatiewedstrijd (PRESS>SPEAK vindt jaarlijks plaats). Een seintje aan de communicatiedienst (met een persbericht, een opiniestuk, een blog, ...) of het team Levenslang Leren (met een idee voor een workshop, demo of ander straf project) verzekert je van hulp en tips. Of registreer je op ikhebeenvraag.be om de niet aflatende stroom vragen te helpen beantwoorden.

Succes gegarandeerd? Nee, dat niet. Het is zoeken en proberen, leren uit fouten en reacties: vertrouwde aspecten van het leven als wetenschapper, toch? Maar het loont uiteindelijk wel de moeite, daar kan je vanop aan.

Ik spreek uit eigen (prille) ervaring met Twitter. Dat vraagt tijd, zeker, en sommige Twitter discussies leveren nijdige of tenenkrullend oppervlakkige commentaren op. Maar je informatie en mening wordt ook gezien en gelezen, je eist een plekje voor je expertise op in het publieke debat. En we weten allemaal: het publieke debat is érg gebaat bij objectieve en betrouwbare input.

Kortom, overwin die koudwatervrees, probeer eens iets uit en zoek een kanaal dat je ligt. Door je kennis, je passie en inzichten uit te dragen bewijs je jezelf, de samenleving en de wetenschap vele diensten.

Succes!

FILIP LARDON

Vicerector Dienstverlening

(Twitter @FilipLardon)

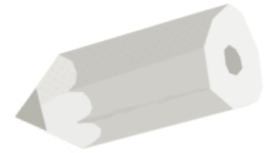
ZIN OM ZELF OOK MEE TE WERKEN AAN WETENSCHAPSCOMMUNICATIE?

Kom eens langs op ons inspiratiemoment **PRESS>SPEAK>INSPIRE** op 10 mei 2019. Laat je enthousiasmeren door collega's die vertellen over hun ervaring met creatieve wetenschapscommunicatie en volg een workshop rond bloggen of podcasts. In deze editie zoeken we specifiek de kruisbestuiving met kunst op: kan hier een vruchtbaar samenwerkingsverband ontstaan, waarom en hoe de krachten bundelen met een kunstenaar, welke succesvolle samenwerkingen kennen we, enz.

Wil je deze zomer je presentatie- en andere communicatievaardigheden verfijnen? De interuniversitaire **Summer school Zeg 't eens** op 2 en 3 juli 2019 - deze editie in Antwerpen - heeft weer een gevarieerd programma in petto.

Tijdens de **Dag van de Wetenschap** op 24 november 2019 laten we de labo's en aula's achter en zoeken de Antwerpse binnenstad op om wetenschap op een laagdrempelige manier onder de aandacht te brengen.

POPULAIR WETENSCHAPPELIJK SCHRIJVEN

Parallel met de opleiding voor de presentatiewedstrijd liep er een traject ‘populair wetenschappelijk schrijven’. Deelnemende jonge onderzoekers kregen de opdracht om een vlotte en duidelijke tekst over hun onderzoek in maximaal 1000 tekens neer te pennen. Ze volgden een coaching sessie, schaafden hun tekst bij en voegden een aantrekkelijke titel toe. Hun schrijfsels worden binnenkort worden opgenomen in het personeelsmagazine van de universiteit. We geven u graag de teksten van de drie onderzoekers mee.

Al lachend brengt de zot het nieuws van de dag

In tijden waar termen als fake news en post-truth terrein lijken te winnen, staan traditionele vormen van journalistiek onder druk. Tegelijkertijd vervagen de grenzen tussen nieuws en entertainment alsmaar meer. In mijn onderzoek richt ik daarom de pijlen op satirisch nieuws als een hybride vorm van journalistiek die aspecten van conventioneel nieuws combineert met elementen uit comedy. Aan de hand van interviews, focusgroepen en (digitale) inhoudsanalyses met journalisten, het publiek en de makers van De Ideale Wereld (BE) en Zondag met Lubach (NL), onderzoek ik wat satirische nieuwsprogramma's als journalistiek experiment kenmerkt en hoe deze nieuwe kijk op journalistiek kan dienen als een alternatieve bron voor maatschappelijk engagement. Immers, satirisch nieuws hoeft in het lachen niet voorbij te gaan aan de ernst van relevante thema's, maar zet mogelijks de deur open voor alternatieve perspectieven die de journalistieke en maatschappelijke normen kunnen uitdagen.

JONAS NICOLAÏ

Onderzoeksgroep Media, Beleid en Cultuur, Faculteit Sociale Wetenschappen

Wet-gever mag controle niet weg-geven

Beeld je de volgende strafwet in: “Voor de definitie van ‘moord’ verwijst deze wet naar het verslag van het strafrecht-expertenpanel.” Dit strookt niet met het ideaalbeeld dat wij hebben van een wet. Waar wordt dit verslag gepubliceerd zodat we de definitie kunnen inkijken?

Vertegenwoordigt dit panel het Belgische volk wel? Voor welke rechter kunnen we dit verslag of deze wet aanvechten? Toch gebruikt de wetgever deze verwijzingstechniek geregeld in België, maar ook in landen zoals Frankrijk, Duitsland en de Verenigde Staten. In mijn doctoraat

onderzoek ik de grenzen van deze techniek. Het Parlement en de regering mogen rechtstreeks naar rapporten van deskundigen verwijzen, maar enkel onder strikte voorwaarden. De belangrijkste voorwaarde is dat de wetgever altijd controle behoudt over de inhoud van het document waarnaar de wetgeving verwijst.

CEDRIC JENART

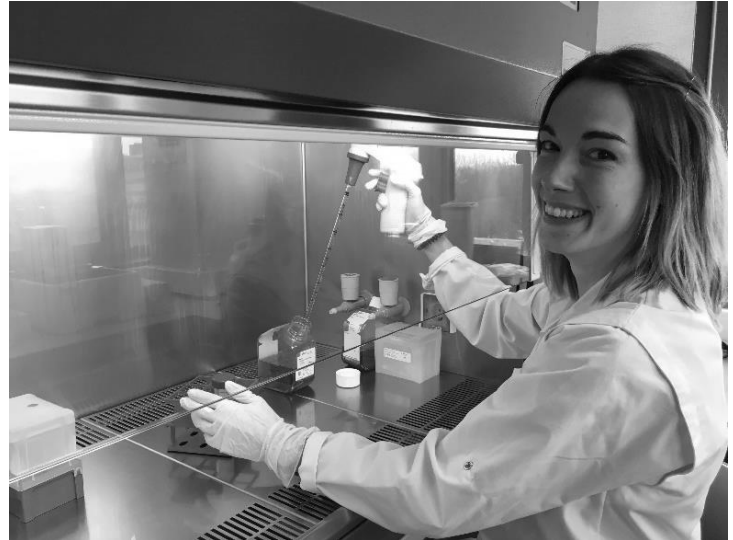
Onderzoeksgroep pOverheid en Recht, Faculteit Rechten

Immuuntherapie bij hersenschade

De laatste jaren is er een sterke opmars in onderzoek naar de immuunrespons in de hersenen en het beïnvloeden van deze respons als nieuwe behandeling voor hersenaandoeningen. Voornamelijk het sturen van de macrofaag, de eerste afweercel ter plaatse bij weefselschade, krijgt veel aandacht. Zo blijkt dat macrofagen twee tegengestelde profielen kunnen aannemen: de pro-inflammatoire macrofaag wil de inflammatie in stand houden, terwijl de anti-inflammatoire macrofaag de immuunrespons wil inperken en herstel inzetten.

Echter, bij herseninfarct of -trauma wordt een verstoorde balans waargenomen tussen de twee, waarbij de pro-inflammatoire macrofaag de overhand neemt. Onze onderzoeksgroep richt zich hierom dan ook op een nieuwe therapeutische strategie, waarbij we de macrofagen als

het ware dwingen naar een anti-inflammatoire status door lokale toediening van het interleukine 13, een stof die de macrofaag gunstig beïnvloedt, om zo hersenschade in te perken en mogelijk zelfs te herstellen.

DEBBIE LE BLON

Laboratorium voor Experimentele Hematologie, Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen

WWW.UANTWERPEN.BE/WETENSCHAP-VOOR-IEDEREEN

De UNIVERSITEIT ANTWERPEN maakt het grote publiek warm voor wetenschap en laat hen kennismaken met de impact ervan op ons dagelijkse leven. Een opdracht waarbij al haar wetenschappers worden betrokken.

Je kan bij ons terecht voor

- φ experimenteersessies in labo's, evenementen en wedstrijden voor klassen en kinderen en jongeren in hun vrije tijd
- φ lezingen, debatten en evenementen over wetenschap toegankelijk voor een breed publiek
- φ wetenschappelijk onderzoek voor non-profitorganisaties via de Wetenschapswinkel
- φ inspiratie en ideeën voor de eigen wetenschappers om aan de slag te gaan met wetenschapscommunicatie.

WWW.WETENSCHAPAANDESTROOM.BE

Onder de vlag WETENSCHAP AAN DE STROOM promoten we een divers aanbod aan initiatieven rond wetenschapscommunicatie.

Samen met onze partners Artesis Plantijn Hogeschool, Hogere Zeevaartschool en Karel de Grote Hogeschool

f /wetenschapaandestroom
t wetenschapaandestroom
@ wetenschap_aan_de_stroom

WAS Wetenschap
aan de Stroom

PRESS>SPEAK wordt georganiseerd door het **team Levenslang Leren**
departement Universiteit & Samenleving

Barbara Deslé, Myriam De Splenter, Els Grieten, Tine Rams